

Εισαγωγική τοποθέτηση του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη στη συνεδρίαση του Υπουργικού Συμβουλίου

Καλημέρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Επιστρέφω από τις Ηνωμένες Πολιτείες, μαζί με τον Υπουργό Εξωτερικών, και από τις εκεί επαφές μας, έχοντας καταγράψει δύο δεδομένα.

Από τη μία πλευρά, την αναβαθμισμένη θέση της Ελλάδος ως πυλώνα σταθερότητας αλλά και οικονομικής προόδου, εν μέσω διεθνούς πληθωρισμού και μιας πολύ μεγάλης κρίσης στην παγκόσμια αγορά ομολόγων.

Και από την άλλη, προφανώς, τη μεγάλη παγκόσμια ανησυχία που υπάρχει για την κλιμάκωση αυτής της αστάθειας. Ενδεικτικά αναφέρω ότι χθες το κόστος δανεισμού των Ηνωμένων Πολιτειών έφτασε σε επίπεδα τα οποία οι ΗΠΑ είχαν να δουν από το 2002.

Θα θυμάστε ότι από την ομιλία στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης είχαμε μιλήσει για έναν δύσκολο χειμώνα. Πράγματι, η γεωπολιτική αβεβαιότητα, από τις συγκρούσεις στην Ουκρανία, στο Ορμούζ, στην Ερυθρά Θάλασσα, δυστυχώς εξακολουθεί και διαρκεί.

Είναι μία αβεβαιότητα που μεταφράζεται σε μία διεθνή οικονομική και ενεργειακή αναταραχή. Η παραμικρή ένταση σε έναν αγωγό, σε κάποια πετρελαιοπηγή στον Κόλπο, εκτινάσσει κάθε λίγο τις τιμές του πετρελαίου. Το αποτέλεσμα είναι η αυτόματη αύξηση και του κόστους μεταφορών, των πρώτων υλών, αλλά και τελικά των προϊόντων που καταλήγουν στα ράφια των σούπερ μάρκετ.

Πρόκειται, συνεπώς, για μία αλυσιδωτή καταιγίδα, η οποία χτυπά την πόρτα όλων των κρατών, δοκιμάζοντας ουσιαστικά τα όρια των χειρισμών τους. Γι' αυτό και η επιλογή της κυβέρνησης είναι να πορευτεί μέσα σε αυτή τη δύσκολη διεθνή συγκυρία με βάση τρεις αδιαπραγμάτευτες στοχεύσεις.

Πρώτον, να στηρίζει την κοινωνία, χωρίς όμως να ναρκοθετεί τις αντοχές της οικονομίας. Το τελευταίο το οποίο θα χρειαζόμασταν είναι μία εθνική κρίση μέσα σε μία παγκόσμια κρίση.

Δεν θα ρισκάρουμε, λοιπόν, σε καμία περίπτωση όλα αυτά τα οποία έχουμε πετύχει τα τελευταία χρόνια, ούτε πρόκειται να θέσουμε σε κίνδυνο τη διεθνή εμπιστοσύνη, η οποία πολύ δύσκολα χτίζεται αλλά και πολύ εύκολα καταρρέει. Κι αυτό παρά τον πληθωρισμό των υποσχέσεων, που δυστυχώς διακινεί η αντιπολίτευση.

Δεύτερον, καθώς η κατάσταση εξακολουθεί να είναι εξαιρετικά ρευστή, οι παρεμβάσεις μας -σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών, αλλά και με τα συναρμόδια Υπουργεία- θα εξετάζονται πια ανά δεκαπενθήμερο.

Σε συνδυασμό, όμως, με τα μέτρα της ΔΕΘ, τα οποία θα έχουμε και σήμερα την ευκαιρία

να τα συζητήσουμε, γιατί απαιτούν και νομοθετική επικύρωση. Όλα τα μέτρα της ΔΕΘ, θέλω να θυμίσω, αφορούν ουσιαστικά τη στήριξη του διαθέσιμου εισοδήματος, έτσι ώστε να δώσουμε στους πολίτες ανάσες και αντοχές απέναντι στην παρατεταμένη ακρίβεια.

Από τη μόνιμη αύξηση της ενίσχυσης των συνταξιούχων μέχρι την ετήσια επιστροφή ενοικίου και από τη φροντίδα της οικογένειας μέχρι τη στήριξη των δημοσίων υπαλλήλων, ως τα μέτρα τα οποία έχουμε λάβει για τη στήριξη των αγροτών μας.

Η τρίτη κατεύθυνση τέλος, είναι κάθε ευρύτερη πρωτοβουλία να έχει και μία ευρωπαϊκή σφραγίδα. Σήμερα απέστειλα στην Πρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, την κοινοποίησα μάλιστα και στον Πρόεδρο του Eurogroup, μία επιστολή με την οποία ζητώ να εξετάσουμε επιλογές ώστε τα κράτη μέλη να αποκτήσουν μια πρόσθετη έκτακτη ευελιξία εν μέσω της παρούσας κρίσης.

Με άλλα λόγια, είναι ώρα για κοινές και τολμηρές κινήσεις, πέρα από τις γενικές παραινήσεις, όπως αυτές που έχουμε ακούσει έως σήμερα από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για τον περιορισμό της κατανάλωσης ενέργειας.

Στα παραπάνω προσθέτουμε τώρα μια σειρά από στοχευμένες παρεμβάσεις.

Πρώτον, για το πετρέλαιο θέρμανσης, όπως έχω ήδη μιλήσει, συγκεκριμένες ανακοινώσεις θα γίνουν σε δύο εβδομάδες από τώρα, πριν ανοίξει επίσημα η διάθεση του πετρελαίου θέρμανσης στις 15 Οκτωβρίου. Ισχύουν αυτά τα οποία έχω πει: στόχος μας είναι μια τιμή χαμηλότερη από το 1,75 ευρώ, εκεί δηλαδή όπου έκλεισε το πετρέλαιο θέρμανσης στα τέλη του Απριλίου αυτού του έτους.

Και βέβαια, το ύψος της τελικής επιδότησης -θα είναι μια συνδυαστική επιδότηση κυβέρνησης και διυλιστηρίων-, θα εξαρτηθεί τελικά από τις τιμές οι οποίες μεταβάλλονται καθημερινά. Γι' αυτό, εξάλλου, οι εξαγγελίες θα γίνουν όσο το δυνατόν πιο κοντά στη 15η Οκτωβρίου.

Ταυτόχρονα, θα υπάρχει και μια αύξηση του επιδόματος θέρμανσης. Μην ξεχνάμε ότι οι οριζόντιες προβλέψεις είναι καλές και χρήσιμες, ευνοούν, όμως, το ίδιο εύπορους και μη. Το ίδιο δεν ισχύει με το επίδομα θέρμανσης. Είναι μια στοχευμένη παρέμβαση, η οποία κατευθύνεται σε εκείνους που το έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, είτε εισοδηματική είτε γεωγραφική. Διότι, όταν μιλάμε για θέρμανση, δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται με τον ίδιο τρόπο ένα νοικοκυριό στα Χανιά με ένα άλλο στο Σουφλί.

Παράλληλα, καθώς οι πιέσεις στο πετρέλαιο κίνησης αφορούν όλη την εφοδιαστική αλυσίδα, η επιδότηση στην αντλία για τις επόμενες 15 μέρες αυξάνεται από τα 10 στα 15 λεπτά. Τα διυλιστήρια προβαίνουν και αυτά στις δικές τους προσφορές.

Έτσι, και με την έκπτωση των διυλιστηρίων, η ελάφρυνση στο ντίζελ κίνησης θα φτάσει τα 20 λεπτά. Θέλω να θυμίσω ότι και οι αντίστοιχες παρεμβάσεις που γίνονται στην Ευρώπη κινούνται σε αυτό το επίπεδο, ενδεχομένως και λίγο χαμηλότερες. Όπως είπα, είναι ένα μέτρο το οποίο σε αυτή τη φάση θα ισχύσει για τις πρώτες 15 μέρες του

Οκτωβρίου.

Όμως, θα θέλαμε σήμερα να μιλήσουμε και για ένα ακόμα μέτρο, μία ακόμα παρέμβαση, η οποία αφορά παλαιά χρέη των συμπολιτών μας αλλά κυρίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η αποπληρωμή των οποίων γίνεται ολοένα και πιο δυσχερής.

Ξέρω ότι αυτό το πρόβλημα είναι πολύ σοβαρό, ειδικά για ένα μέρος μικρών επιχειρήσεων που εξακολουθούν και κουβαλούν οφειλές οι οποίες έρχονται από το παρελθόν, που σε ένα περιβάλλον αύξησης του κόστους παραγωγής η εξυπηρέτησή τους γίνεται ολοένα και πιο δυσχερής.

Γι' αυτό και, σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών, προβαίνουμε σε μία γενναία πρωτοβουλία: διευρύνουμε το καθεστώς των 72 δόσεων στις 120, με ελάχιστο ποσό καταβολής τα 30 ευρώ.

Είναι ένα πλαίσιο που θα περιλαμβάνει οφειλές προς την εφορία και τα ασφαλιστικά ταμεία. Η ρύθμιση, μάλιστα, θα καλύπτει ληξιπρόθεσμες οφειλές μέχρι τα τέλη Δεκεμβρίου 2024, αντί τα τέλη Δεκεμβρίου 2023 που ισχύει μέχρι σήμερα. Εκεί, φυσικά, θα μπορούν να ενταχθούν αυτόματα και όσοι συμπολίτες μας ήδη βρίσκονται στο καθεστώς των 72 δόσεων.

Πρακτικά, σε αυτή τη δύσκολη συγκυρία, δίνουμε περισσότερο χρόνο και μικρότερη μηνιαία επιβάρυνση προκειμένου περισσότεροι πολίτες αλλά και περισσότερες επιχειρήσεις να επιστρέψουν στη συνέπεια.

Τέλος, μία ακόμα παρέμβαση, την οποία θα έχει την ευκαιρία και το Υπουργείο Οικονομικών να την εξειδικεύσει στη συνέχεια: αφορά τη θέσπιση ακόμα αυστηρότερων όρων στους servicers, προστατεύοντας τον συνεπή οφειλέτη από τον πλειστηριασμό ή την κατάσχεση.

Έτσι, εάν ένας servicer παραβιάσει μία συμφωνημένη ρύθμιση, τότε η πράξη αυτή θα ακυρώνεται και θα του επιβάλλεται πρόστιμο έως 500.000 ευρώ, ενώ αυτόματα ο πολίτης θα πιστώνεται και πέντε δόσεις της αρχικής συμφωνίας.

Με την ίδια διάταξη, η οποία σύντομα θα πάρει και τη μορφή νόμου, μετατρέπουμε μία ουσιαστικά μη δεσμευτική διαδικασία απευθείας διαπραγμάτευσης σε ένα πολύ πιο σαφές και καθορισμένο πλαίσιο, με κανόνες και προθεσμίες απάντησης από τους servicers, καθώς και τεκμηριωμένη πρόταση ρύθμισης.

Σε αυτή θα υπάρχει πια ένα πλαφόν 15% στην προκαταβολή, αντί της ελεύθερης κρίσης του πιστωτή που ισχύει ως τώρα. Και αν ο πολίτης δεν λάβει πλήρη εικόνα της οφειλής του εντός 45 ημερών, τότε θα «παγώνουν» και οι τόκοι.

Θέλω να σημειώσω ότι ήδη το όριο υπαγωγής στον εξωδικαστικό μηχανισμό έχει υποχωρήσει στα 5.000 ευρώ, με μία δυνατότητα ακόμα πιο ευνοϊκής ρύθμισης, η οποία φτάνει και τις 240 δόσεις. Με αυτόν τον τρόπο, χιλιάδες δικαιούχοι έχουν μία δεύτερη

ευκαιρία να διευθετήσουν τις υποχρεώσεις τους, ανασαίνοντας από το βάρος των προσαυξήσεων.

Απαντάμε, λοιπόν, σε αυτή την εξαιρετικά δυσμενή διεθνή συγκυρία αξιοποιώντας τα οφέλη μιας συνετής οικονομικής πολιτικής επτά ετών, απλώνοντας τις εθνικές μας πολιτικές σε πολλά επίπεδα και με διαφορετικά «αναχώματα» για το κόστος ζωής.

Κυρίως, όμως, με έναν τρόπο κοινωνικά δίκαιο ώστε να ευνοούνται περισσότερο οι πιο ευάλωτοι συμπολίτες μας. Εξάλλου, αυτή είναι και η κατεύθυνση της Ευρωπαϊκή Επιτροπή: τα μέτρα να είναι προσωρινά και κυρίως στοχευμένα και συνοδευόμενά τα, όπως είπα, και με ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες, αλλά -το λέω με απόλυτη σαφήνεια- μένοντας μακριά από συνθήματα και εύκολες «λύσεις» που μόνο περιπέτειες μπορεί να φέρουν.

Αυτή είναι και η διαφορά μας και από την αντιπολίτευση, η οποία υπόσχεται τα πάντα γνωρίζοντας πολύ καλά ότι δεν θα κληθεί να τα εφαρμόσει, που αντιγράφει αποσπασματικά μέτρα άλλων κρατών, αν και πολλές φορές αποφέρουν μικρότερο αποτέλεσμα, διαλαλώντας δηλαδή εύκολες «λύσεις» σε εξαιρετικά δύσκολα και σύνθετα προβλήματα.

Νομίζω ότι, από αυτή την άποψη, είναι κρίσιμο να εμφανιζόμαστε όλες και όλοι ενήμεροι για τη μεγάλη εικόνα, όσο και για τις επιμέρους επιλογές μας. Να μην αρνούμαστε τη δύσκολη καθημερινότητα, να εξηγούμε όμως, με θάρρος και με αυτοπεποίθηση, ότι δεν υπάρχουν μαγικές λύσεις. Διότι ο μόνος δρόμος για να υπερβούμε αυτή τη διεθνή αστάθεια είναι αυτός της εσωτερικής σταθερότητας και των μέτρων στήριξης της κοινωνίας, με βάση πάντα τις πραγματικές αντοχές μας.

Επιμένω, λοιπόν, στη διαπίστωση ότι περισσότερο παρά ποτέ σήμερα ο δημόσιος διάλογος πρέπει να είναι σοβαρός, η κοινωνία πρέπει να είναι όσο γίνεται πιο ενωμένη αλλά και σωστά ενημερωμένη, χωρίς να παρασύρεται από fake news, από τρικ της προπαγάνδας, αλλά και το πολιτικό προσωπικό να είναι ώριμο να υπηρετήσει τις απαιτήσεις των καιρών, με πρώτα απ' όλους εμάς, τα στελέχη της κυβέρνησης.

Ξέρουμε πολύ καλά, κύριες και κύριοι συνάδελφοι, ότι στη δημόσια αντιπαράθεση και το ύφος παράγει εντυπώσεις. Άρα, σε αυτές τις συνθήκες, ο λόγος μας δεν οφείλει να είναι μόνο πειστικός, πρέπει να είναι και μετρημένος, ενιαίος και ακριβής, γνωρίζοντας ότι στο τέλος της ημέρας όλους θα μας κρίνουν οι πολίτες. Αλλά μέχρι τότε, βέβαια, είναι δική μου ευθύνη να αξιολογώ ατομικές συμπεριφορές Βουλευτών και Υπουργών.

Στο μεταξύ, προέχει το ορατό κυβερνητικό έργο και η προβολή που του αξίζει, με σεβασμό, γιατί σε αυτό καθρεφτίζονται οι προσπάθειες του λαού μας, με σεμνότητα, γιατί εκεί αποτυπώνεται το χρέος μας, αλλά και με περηφάνεια, γιατί έτσι δικαιώνεται και το σύνθημα «το είπαμε και το κάνουμε».

Έτσι, κλείνοντας, από την πλούσια ατζέντα του Υπουργικού Συμβουλίου θέλω να σταθώ σε μία σημαντική πρωτοβουλία, την οποία έχουμε ήδη προαναγγείλει και την οποία θα

παρουσιάσουν στη συνέχεια ο Υπουργός Επικρατείας και ο Υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

Καταθέτουμε στη Βουλή τη νομοθετική ρύθμιση για το ηλικιακό όριο των 15 ετών για πρόσβαση των παιδιών και των εφήβων μας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Με το Kids Wallet έχουμε ήδη ένα εργαλείο επιβεβαίωσης της ηλικίας, τώρα κάνουμε το επόμενο θεσμικό βήμα, προχωράμε και ένα βήμα παραπέρα από τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Είναι χρέος μας να προστατεύσουμε τα παιδιά μας από εθιστικές συμπεριφορές, οι οποίες τα κρατούν ουσιαστικά κολλημένα σε μία οθόνη κινητού. Είναι μία πρωτοβουλία για την οποία θα επιδιώξουμε μία ευρύτερη συμφωνία των κομμάτων, καθώς η προσπάθεια να προστατεύσουμε την ψυχική υγεία των παιδιών μας και η εξασφάλιση περισσότερου ποιοτικού χρόνου μακριά από τις οθόνες, θεωρώ ότι αποτελεί κοινό μας χρέος.